

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии

ПЕСИКОВА
Диана Дмитриевна

**ШМЕЛИ (*BOMBUS LATR.*) НАЦИОНАЛЬНОГО ПАРКА
«НАРОЧАНСКИЙ»: ВИДОВОЙ СОСТАВ И ТРОФИЧЕСКИЕ
СВЯЗИ**

Аннотация к дипломной работе

Научный руководитель:
кандидат биологических наук,
доцент Ж. Е. Мелешко

Минск, 2024

РЕФЕРАТ

Дипломная работа содержит 51 страницу, 10 рисунков, 8 таблиц и 28 источников.

BOMBUS LATR., НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПАРК «НАРОЧАНСКИЙ»,
CALLUNA VULGARIS, *SOLIDAGO VIRGAUREA*, *CENTAUREA JACEA*,
CENTAUREA SCABIOSA, *ORIGANUM VULGARE*.

Объект исследования: шмели (*Bombus Latr.*).

Цель исследования: изучить видовой состав шмелей *Bombus Latr.* и их трофические связи с цветковыми энтомофильными растениями в условиях Национального парка «Нарочанский».

В Национальном парке «Нарочанский» было зарегистрировано 26 видов шмелей (*Bombus Latr.*), среди которых было обнаружено 5 видов шмелей-кукушек (*Psithyrus*).

Доминантные виды, если смотреть по логарифмической шкале относительного обилия видов *Bombus Latr.*, посещавшие 5 видов растений, отсутствуют, большая часть представителей относятся к малочисленным и единичным видам. Самый высокий уровень относительного обилия у *Bombus lucorum* (53,70 %) на Вереске обыкновенном и у него же на Золотарнике обыкновенном (29,20 %).

Наибольший коэффициент фаунистического сходства имеет пара сравнения Золотарник обыкновенный (*Solidago virgaurea*) и Василек шероховатый (*Centaurea scabiosa*).

В основном среди всех шмелей наиболее преобладают эвритопные виды, максимально их относительное видовое богатство выявлено на Золотарнике обыкновенном. В числе лесных и луговых видовое богатство характерно так же для Золотарника обыкновенного.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа змяшчае 51 старонку, 10 малюнкаў, 8 табліц і 28 крыніц.

BOMBUS LATR., НАЦЫЯНАЛЬНЫ ПАРК «НАРАЧАНСКІ»,
CALLUNA VULGARIS, *SOLIDAGO VIRGAUREA*, *CENTAUREA JACEA*,
CENTAUREA SCABIOSA, *ORIGANUM VULGARE*.

Аб'ект даследавання: чмялі (*Bombus Latr.*).

Мэта даследавання: вывучыць відавы склад чмялёў *Bombus Latr.* і іх трафічныя сувязі з кветкавымі энтамафільнымі раслінамі ва ўмовах Нацыянальнага парку «Нарачанскі».

У Нацыянальным парку «Нарачанскі» было зарэгістравана 26 відаў чмялёў (*Bombus Latr.*), сярод якіх было выяўлена 5 відаў чмялёў-зязюль (*Psithyrus*).

Дамінантныя віды, калі глядзець па лагарыфмічнай шкале адноснага багацця відаў *Bombus Latr.*, якія наведвалі 5 відаў раслін, адсутнічаюць, большасць прадстаўнікоў адносяцца да малалікіх і адзінкавых відаў. Самы высокі ўзровень адноснага багацця ў *Bombus lucorum* (53,70%) на Верасе звычайным і ў яго ж на Залатарніку звычайным (29,20%).

Найбольшы каэфіцыент фауністычнага падабенства мае пара параўнання Залатарнік звычайны (*Solidago virgaurea*) і Васілёк шурпаты (*Centaurea scabiosa*).

Галоўным чынам сярод усіх чмялёў найболей пераважаюць эўрытопныя віды, максімальна іх адноснае відавое багацце выяўлена на Залатарніку звычайным. У ліку лясных і лугавых відавое багацце характэрна гэтак жа для Залатарніка звычайнага.

ABSTRACT

The diploma thesis contains 51 pages, 10 figures, 8 tables and 28 sources.

BOMBUS LATR., NARACHANSKY NATIONAL PARK, *CALLUNA VULGARIS*, *SOLIDAGO VIRGAUREA*, *CENTAUREA JACEA*, *CENTAUREA SCABIOSA*, *ORIGANUM VULGARE*.

Object of the study: bumblebees (*Bombus* Latr.).

Purpose of the study: to investigate the species composition of bumblebees *Bombus* Latr. and their trophic relationships with flowering entomophilous plants in the conditions of the Narochanski National Park.

26 species of bumblebees (*Bombus* Latr.) have been recorded in the Narochanski National Park, among which 5 species of cuckoo-bumblebees (*Psithyrus*) have been found.

Dominant species, when viewed on the logarithmic scale of relative abundance of *Bombus* Latr. species visiting 5 plant species, are absent, most of the representatives belong to few and single species. The highest level of relative abundance is *Bombus lucorum* (53,70 %) on common heather and the same on common goldenseal (29,20 %).

The highest coefficient of faunal similarity has a pair of comparison common goldenseal (*Solidago virgaurea*) and cornflower scabiosa (*Centaurea scabiosa*).

In general, among all bumblebees, eurytopic species are the most predominant, and their relative species richness is maximally found on common goldenseal. Among forest and meadow species richness is also characteristic for common goldenseal.